

KOMMENTAR

Dygtige lærere er en forudsætning for folkeskolens resultater – og det står ikke godt til med nogen af delene

Frans Ørsted Andersen
Lektor, Institut for Uddannelse og Pædagogik, Aarhus Universitet

Niels Egelund
Professor, direktør for Center for Strategisk Uddannelsesforskning, Aarhus Universitet

Så kom Produktivitetskommissionen med sin rapport om uddannelse og innovation.¹ Rapporten peger på, at hvad enten vi ser på afgangsprøveresultater eller internationale sammenligninger, er den danske folkeskoles resultater skuffende, især da vi har et højere bruttonationalprodukt end OECD's gennemsnit og i øvrigt ligger i toppen med hensyn til udgifterne til uddannelse. Kommissionens egne beregninger viser, at folkeskoleelever får højere karakterer, hvis de bliver undervist af lærere med høje gymnasiekarakterer. Helt nøjagtigt er det således, at for hver karakter læreren ligger højere, opnår eleverne 0,2 karakter højere eksamensresultat. Da en gennemsnitslærer underviser omkring 100 elever, er det en ganske god investering.

Opgørelser af de lærerstuderendes gennemsnitskarakterer ved studentereksamen viser, at de lærerstuderende siden 1979 konsekvent har ligget under alle studenters gennemsnit, og at der især efter 2003 er sket et fald i de lærerstuderendes gennemsnit. En opgørelse fra 2008 viste, at kun 13 procent lå på ka-

rakteren 8,0 eller derover, og at 12 procent lå under karakteren 4,0. Der var 41 procent, som lå på 7,0 eller derover. På læreruddannelsen i Hjørring ramte man bunden, ved at kun 18 procent havde mere end 7,0. Fra sommeren 2013 er der krav om, at de lærerstuderende skal have mindst 7 i gennemsnit for at blive optaget på kvote 1. Det er dog stadig sådan, at den gennemsnitligt optagne i 2013 har et karaktergennemsnit på gymnasiet på 6,5 – dette vel at mærke efter at det er blevet ganget op med bonusser for høj-niveaufag og hurtig start. Der må dermed være mange studerende, der er taget ind på kvote 2 og med et lavere gennemsnit end 7.

Der findes også internationale undersøgelser af, hvad en dygtig lærer betyder for elevernes videre liv. En undersøgelse fra 2011 af Chetty, Friedmann og Rockoff fra Harvard og Columbia University i USA viser, at hvis man skifter en lærer fra de nederste 5 procent ud med en gennemsnitslærer, stiger elevernes livsindkomst med mere end 250.000 dollars. Der er altså al mulig grund til at søge efter, at det er nogle af de dygtigste studenter, der kommer ind på læreruddannelsen.

¹ Kommentaren har været bragt som artikel i *Berlingske* den 22. december 2013.

PIAAC-undersøgelsen (*Programme for the International Assessment of Adult Competences*), der blev offentliggjort i november 2013 og er en slags "voksen-PISA", har omfattet omkring 160.000 personer i 16-65-års-alderen i 24 lande, herunder Danmark, hvorfra der indgik knap 7.500 personer. OECD har netop foretaget en særlig analyse af, hvordan den del af undersøgelsespersonerne, der er lærere, klarer sig i testningen af regnefærdigheder i forhold til andre voksne i samme land med en videregående uddannelse. Det viser sig, at lærerne i de fleste lande ligger tæt på gennemsnittet, mens de i to lande, Finland og Japan, ligger over gennemsnittet og i fem lande, herunder Danmark, ligger under gennemsnittet. Det ser altså ikke ret godt ud for os.

Organisationen IEA, *International Association for the Evaluation of Educational Achievement*, har i 2013 offentliggjort en undersøgelse af læreruddannelser i 17 lande, og det er sket ved, at man har testet cirka 22.000 lærerstuderendes evner som matematiklærere kort før afslutningen af deres læreruddannelse. Undersøgelsen kaldes TEDS-M, der står for *Teacher Education and Development Study in Mathematics*. Danmark har beklageligvis ikke vist interesse for at deltage i undersøgelsen. De lande, der klarer sig bedst med hensyn til fagfaglige kompetencer i matematik, er Taiwan og Singapore. Med hensyn til det fagdidaktiske, evnen til at planlægge, gennemføre og

evaluere undervisning, ligger Taiwan og Singapore også i top. Interessant nok ligger Taiwan og Singapore også i toppen af TIMSS-testen af elevernes matematikfærdigheder i 4. og i 8. klasse samt PISA's test af 15-åriges matematikkompetencer. Norge er med i undersøgelsen, og der viser det sig, at de fagdidaktiske kompetencer ligger højere end de fagfaglige. Når man sammenholder resultaterne med uddannelsespolitiske forhold, viser det sig overordnet set, at de lande, hvor de lærerstuderende har højest fagfaglige og fagdidaktiske resultater i matematik, er dem, hvis uddannelsespolitikker gør, at læreruddannelserne konkurrerer med andre uddannelser om at optage de bedste studenter, hvor der er en balance mellem udbuddet af nyuddannede lærere og efterspørgslen på arbejdsmarkedet, hvor der er en omfattende kontrol af læreruddannelsernes kvalitet, og hvor der er høje standarder for at opnå autorisation som lærer – alt sammen noget, der ikke gælder for dagens Danmark.

De danske politikere bør lytte seriøst til, hvad Produktivitetskommissionen har foreslået om justering af kravene på og i læreruddannelsen og måske især til det supplerende råd om at åbne op for alternative læreruddannelser, hvor universiteterne tilbyder en kandidatuddannelse som folkeskolelærer, der giver undervisningskompetence i de fag, studerende har læst på deres bacheloruddannelse.